

Самит НАТО и савезника у Београду: прилика или брука за Србију?

Пише: Владимир Јевтић
понедељак, 13 јун 2011 18:48

Од 13. до 15. јуна у Београду одржаће се самит држава чланица НАТО-а [\[1\]](#) и савезника који ће окупити војне и дипломатске представнике 69 земаља што држава чланица што земаља које су чланице Партнерства за мир, Медитеранског дијалога и Истанбулске иницијативе за сарадњу. Сама чињеница да ће у јеку НАТО агресије на Либију, Београд бити домаћин једног оваквог скупа представља озбиљан повод за размишљање да ли државна власт и поједини политички представници, попут министра одбране Драгана Шутановца, који непрестано истиче да ће овај скуп представљати прилику за “промоцију” Београда и Србије у контексту међународне сарадње, заиста остају доследни политици војне неутралности Србије. Речи поменутог министра да је и Финска била домаћин НАТО конференције а да није постала чланица ове организације представљају празну демагогију, јер није била Финска та која је бомбардована од стране НАТО пакта, нити је у тој земљи страдало на хиљаде недужних цивила, укључујући и децу, у једној агресији која је за последицу имала стварање једнонационалне квазидржаве Косово.

Неколико чињеница о НАТО пакту. Осим да је, као што смо говорили ова организација предузела без одобрења Савета безбедности агресију на једну суверену земљу, тадашњу СРЈ, она директно тренутно крши резолуције Савета безбедности 1970 и 1973 о Либији и поново без одобрења истог савета бомбардује једну суверену земљу под идентичним изговором заштите цивилног становништва које и само страда под ударима НАТО бомби. Али толико о НАТО пакту који јасно представља једну чисто интервенционистичку организацију која служи да под плаштом заштите људских права испуњава економске и геостратешке интересе појединих земаља истовремено безобзирно бомбардујући земље које “крше” поменута “људска права”. Битно је шта можемо да кажемо о Србији и њеној будућности и колико ће предстојећи самит НАТО земаља и савезника значити за њу.

Осим државног врха и представника појединих политичких странака, већина грађана Србије је против одржавања поменутог самита услед добро познатог разлога. Представници НАТО земаља и војне делегације не долазе у Београд како би промовисали међурегионалну сарадњу, већ како би обезбедиле још једног потенцијалног савезника на кога би могле да рачунају у будућим „хуманитарним интервенцијама“. С друге стране, одржавање самита јасно говори о томе какав је спољно политички курс

Пише: Владимир Јевтић
понедељак, 13 јун 2011 18:48

заузело наше политичко руководство које, све нам се више чини, постепено и неминовно нагиње ка чланству у Северноатлантској организацији.

Дакле, да ли предстојећи самит представља прилику или срамоту за Србију? Пре би се рекло ово друго, јер НАТО пакт непрестано наставља да манипулише резолуцијама Савета безбедности и да самоиницијативно предузима оружане нападе на суверене земље. На примеру поменуте Либије постало је пак, очигледно да постоји веома строга подела међу самим државама чланицама, попут Немачке која одолева притисцима да се активно укључи у војну акцију против либијске армије која води сукобе против наоружаних побуњеника. Да ли предстојећа конференција представља прилику да се ставови земаља чланица ублаже по питању Либије и да се постигне каква таква кохезија када је у питању став према овој земљи тешко је проценити, али готово је сигурно да ће у Београду сигурно бити помена о тренутном стању у овој северноафричкој земљи. Оно што нас ипак највише занима јесте да ли ће самит значити напредак у региону и ојачавање војне сарадње? У том контексту тешко да ће предстојећи самит нешто по том питању променити, у смислу да ће ова конференција бити много значајнија за околне земље, које су већ чланице НАТО пакта, него за саму Србију која грца под тешком економско финансијском ситуацијом и у којој су животи обичних грађана угрожени до те мере да ће се број људи који живе испод границе сиромаштва само још више повећавати. Осим тога, родитељи убијене деце у наведеној НАТО агресији само ће доживети додатни бол услед геста Србије и њене владе да Београд угости војне представнике оних земаља под чијим бомбама су страдала њихова деца.

У овом контексту огласили су се и представници опозиционих странака пре свега ДСС-а и СРС-а који су указали на чињеницу да предстојећа конференција представља сраман гест који је уперен директно против интереса саме државе Србије. Портпарол ДСС-а Петар Петковић истакао је да је већина грађана против тог савеза. “Како је могуће да Србија, која је војно неутрална, буде домаћин самита чији је организатор савезничка комора НАТО, запитао је Петковић на конференцији за новинаре. Према његовим речима, очигледан циљ власти је да због огромног незадовољства већина грађана Србије, када је у питању приступање НАТО пакту, тај скуп не буде промовисан у медијима”. [\[2\]](#)

Борис Алексић, члан Председничког колегијума СРС сматра да одржавање НАТО самита у Београду представља повратак “убице на место злочина”. Он је прецизирао да ће се 13. јуна испред Председништва Србије, на Андрићевом венцу у Београду, окупити страначки функционери, републички и покрајински посланици и одборници у Скупштини града, додајући да је о скупу обавештена полиција. “Том приликом биће изражен протест против политике власти у Србији која је дозволила да НАТО, који је убијао цивиле у Србији, организује тај скуп, што је још један од показатеља да власт увлачи Србију у

НАТО”, рекао је Алексић. [\[3\]](#)

С друге стране начелник генералштаба Војске Србије генерал Милоје Милетић изјавио је у часопису “Одбрана” [\[4\]](#) следеће: “циљеви предстојеће Стратегијске војне конференције за партнере јесу продубљивање и проширивање партнерства, сарадње и поверења, те размена мишљења сазнања и искуства о најактуелнијим стратегијским и безбедносним питањима. За нас је ово један од начина да, уз уважавање опредељења о војној неутралности, истовремено искажемо и опредељење о спремности на сарадњу када је то у интересу мира.” Поставља се питање на који начин стратешки Србија може очувати војну неутралност уколико се отворено тежи ка једној организацији која сасвим сигурно своје глобалне ресурсе не ставља у службу мира.

Генерал Стефан Абриел, врховни командант Савезничке команде за трансформацију, изјавио је истом часопису да је ”циљ Стратегијске војне конференције за партнере размена искуства и мишљења о најважнијим стратешким питањима од заједничког интереса. Званична тема конференције је: “Након Лисабона: спровођење трансформације”. Поред тога у оквиру радних група експерти за предметну област имаће прилику да размене мишљење о следећим темама при чему као најважније издвајамо: “иновативне приступе ефикасном развоју капацитета”, “осигуран приступ глобалним заједничким ресурсима”, и “обуку, партнерство и помоћ”.

Од ових тема стратешки и глобално најинтересантнија је ова друга која подразумева “осигуравање” приступа глобалним заједничким ресурсима. Чињеница је да је НАТО пакту веома стало де ресурса, на шта указује и агресија на Либију као и стратешко приближавање руским изворима природног гаса и нафте.

Када је у питању реформа сектора одбране и безбедности, Абриел је наговестио да Србија треба да конципира и свој концепт одбране и безбедности према моделима Северноатлантске организације који може подразумевати и цивилни сектор безбедности, што подразумева моделирање безбедносних структура Србије према једном унапред задатом моделу који се свакако и логички коси са принципом војне неутралности.

Дакле, шта ће ова конференција у безбедносном смислу донети Србији? Укратко ништа. Србија неће добити на свом међународном угледу а НАТО с друге стране полако покушава да прошири свој утицај у Србији путем различитих самита и конференција које

Пише: Владимир Јевтић
понедељак, 13 јун 2011 18:48

ће више служити самим чланицама него нашој земљи упркос уверавању Драгана Шутановца и Чедомира Јовановића. Другим речима, предстојећа конференција представља јавно понижење и крајње дегутантни чин, јер су представници власти очигледно заборавили шта нам је НАТО алијанса учинила 1999. год.

Поменути Чедомир Јовановић истакао је да изјава руског премијера Владимира Путина да у случају приступања Србије НАТО пакту и евентуалног размештаја ракетног штита на територији Србије, руске ракете сигурно бити усмерене према Србији нису “никаква претња већ кристално јасан став”. [5] “Не идеализујем ни ЕУ, ни НАТО, али морамо водити политику у складу са потребама ове земље. Улазак Србије у НАТО, за шта се залажемо, гаранција је за безбедност у региону и територијалне целовитости земље”, објаснио је лидер ЛДП-а, додајући да та странка жели што пре Србију у НАТО.

[6]

Наравно, Србији би користила активна сарадња са свим релевантним безбедносним структурама у свету, али у контексту неутралности није јој потребна оваква конференција јер ни у једној земљи се исте године никада нису одржале конференције НАТО алијансе и Самита несврстаних, што говори о истинској и дубокој подељености у Србији, која покушава да нађе свој пут и истовремено сачува своје виталне националне интересе, али остаје бојазан да је државно руководство изгубило компас и да се неуспешно батрга у вођењу једне амбивалентне спољне политике. Наведимо том приликом став државне секретарке Тање Мишчевић, која је истакла “да када неко каже да ће у Београду бити организован самит алијансе да је то доказ колико не познаје ствари”. [7] Ово је интересантна изјава јер управо часопис “Одбрана”, који своју презентацију има на сајту Министарства одбране, у наведеном тексту наводи речи генерала Абриела да је позив упућен и “председавајућем војног комитета ЕУ, *председавајућем Војног комитета НАТО,*

д

иректору међународног војног секретеријата НАТО, и врховном савезничком комаданту за операције. Саме речи генерала Абриела директно демантују госпођу Тању Мишчевић и све оне који сматрају да ће предстојећа конференција побољшати и ојачати статус Србије у безбедносном контексту.

[8]

[1] <http://www.nato.int/cps/en/natolive/index.htm>

Самит НАТО и савезника у Београду: прилика или брука за Србију?

Пише: Владимир Јевтић
понедељак, 13 јун 2011 18:48

[2] http://www.b92.net/info/vesti/index.php?yyyy=2011&mm=06&dd=06&nav_category=11&nav_id=516949

[3] <http://www.tanjug.rs/vest.asp?id=15075>

[4] <http://www.odbrana.mod.gov.rs/>

[5] <http://www.dnevnik.rs/sr-lat/node/26621>

[6] <http://www.vesti-online.com/Vesti/Srbija/143586/Kostunica-moze-samo-da-protestuje>

[7] <http://www.mod.gov.rs/>

[8] http://www.mod.gov.rs/novi_lat.php?action=fullnews&id=3610